

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av atomansvarighetslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att begränsningen av det skadeståndsansvar som de i Finland belägna atomanläggningarna ska täcka genom försäkring eller annan ekonomisk garanti till visst belopp ska slopas utan att vänta på att den lag om saken som stiftats år 2005 ska träda i kraft. Den ovan nämnda lagen stiftades för att sätta i kraft vissa internationella protokoll på området för atomansvarighet, men ikraftträdandet av protokollen har väsentligt fördröjts.

Europeiska unionens råd har förutsatt att ratificeringen av ovan nämnda protokoll ska ske samtidigt i unionens alla medlemsstater före utgången av 2006, och därför var avsikten att de ändringar av atomansvarighetslagen som stiftades år 2005 enligt den lagen skulle sättas i kraft genom förordning av

statsrådet vid en tidpunkt då förutsättningar för ratificering förelåg i Finland.

Eftersom det är osäkert när förutsättningarna för ratificering blir uppfyllda, är avsikten att ofördröjligen införa ett obegränsat ansvar i Finland.

Samtidigt föreslås att det ansvarighetsbelopp som en anläggningsinnehavare ska försäkra höjs från nuvarande 175 miljoner särskilda dragningsrätter (SDR), som fastställs av Internationella Valutafonden, (vilket motsvarar ca 205 miljoner euro) till 600 miljoner särskilda dragningsrätter (ca 700 miljoner euro). Ansvarighetsbeloppet har fastställts till samma nivå som i den ovan nämnda lag som väntar på ikraftträdande.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2012.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE OCH PROPOSITIONENS MÅLSÄTTNING.....	3
2 DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	4
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	4
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	4
DETALJMOTIVERING	7
1 LAGFÖRSLAG	7
2 IKRAFTTRÄDANDE OCH GILTIGHETSTID	9
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH LAGSTIFTNINGSORDNING	9
LAGFÖRSLAG	10
om temporär ändring av atomansvarighetslagen	10
BILAGA	13
PARALLELLTEXT	13
om temporär ändring av atomansvarighetslagen	13

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och propositionens målsättning

Regeringen avlät den 4 februari 2005 till Riksdagen en regeringsproposition (RP 2/2005 rd) om godkännande av vissa internationella protokoll som upprättats inom området för atomansvarighet samt med förslag till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i dessa protokoll och om ändring av atomansvarighetslagen (RP 2/2005 rd), nedan *propositionen från 2005*.

I propositionen från 2005 föreslogs att riksdagen godkänner det i Paris den 12 februari 2004 upprättade protokollet om ändring av den i Paris den 29 april 1960 ingångna konventionen om skadeståndsansvar på atomenergins område (nedan Pariskonventionen) samt det i Paris den 12 februari 2004 upprättade protokollet om ändring av den i Bryssel den 31 januari 1963 ingångna konventionen utgörande tillägg till ovan nämnda konvention (nedan tilläggskonventionen) samt antar lagarna om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i dessa protokoll och om ändring av atomansvarighetslagen (484/1972). Finland har undertecknat protokollen den 12 februari 2004.

Syftet med propositionen från 2005 var att genomföra de reformer som överenskommit i protokollen och att införliva dem i atomansvarighetslagen från 1972. Bland de viktigaste ändringarna kan nämnas en betydlig höjning av anläggningsinnehavares försäkrade ansvarighetsbelopp från de nuvarande 175 miljoner särskilda dragningsrätter (SDR) som definieras av Internationella Valutafonden, vilket motsvarar ca 205 miljoner euro, till 700 miljoner euro. Om detta belopp har gått åt för att täcka skadeståndet, ska värdlandet i fråga, dvs. i detta fall Finland, skjuta till ytterligare 500 miljoner euro i skadeståndspengar. När så sammanlagt 1 200 miljoner euro skulle ha använts för skadeståndet, ska de stater som anslutit sig till Brysselkonventionen, nedan *skadeståndssammanslutningen*,

som också Finland tillhör, skjuta till ytterligare 300 miljoner euro i skadeståndspengar.

Trots att de ovan nämnda konventionerna inte heller i den reviderade formen ålägger medlemsstaterna någon skyldighet att införa obegränsat ansvar, föreslogs i propositionen från 2005 att atomansvarighetslagen ska ändras så att de kvantitativa gränserna för anläggningsinnehavarens ansvar ska slopas i fråga om skador som uppstår i Finland.

Riksdagen godkände de protokoll som avses i propositionen från 2005 och de lagförslag som ingår i propositionen. Dessa stadfästes den 23 juni 2005 för att träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet. Avsikten var att lagarna skulle träda i kraft samtidigt som protokollen träder i kraft för Finlands del.

Europeiska unionens råd fattade den 8 mars 2004 ett beslut om att de medlemsstater som undertecknar protokollen ska ratificera dem samtidigt senast den 31 december 2006. Någon ratificering har dock tills vidare ännu inte skett på grund av å ena sidan vissa försäkringstekniska problem och å andra sidan av att alla ovan avsedda stater inte har fått sin nationella lagstiftning färdig ännu.

Av nämnda orsaker råder det stor osäkerhet om när ratificeringen av protokollen kommer att ske och när de redan stadfästa lagarna, inklusive lagen om ändring av atomansvarighetslagen (493/2005), kan sättas i kraft.

Produktionen av atomenergi kan anses vara en etablerad industrigren i Finland. Sålunda är de skäl som på sin tid åberopades som motivering, dvs. att man ska avstå från principen om ett obegränsat ansvar, som är huvudregel i skadeståndsrätten, för att skydda en bransch som då befann sig ännu i ett tidigt skede i utvecklingen, inte längre giltiga. Till samma slutsats har man redan tidigare kommit bland annat i Tyskland, Schweiz och Japan.

Således finns det skäl att införa ett obegränsat ansvar redan i nuläget och inte vänta på att protokollen ska ratificeras och att den lagstiftning som utfärdats i detta syfte ska träda i kraft.

Också införandet av ett nytt skadeståndssystem dröjer varför de skadelidandes ställning bör förbättras omgående också genom en väsentlig höjning av anläggningsinnehavarens obligatoriska ansvarsförsäkring.

2 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att begränsningen av skadeståndsansvar till högst det belopp som kan täckas genom försäkring slopas och att principen om obegränsat ansvar, som är central inom skadeståndsrätten, sålunda ska omfattas.

I propositionen föreslås att anläggningsinnehavarens nuvarande ansvarsbelopp höjs till 600 miljoner särskilda dragningsrätter, vilket motsvarar ungefär det belopp på 700 miljoner euro som nämns i punkt 1. Pariskonventionen om skadeståndsansvar på atomenergis område förutsätter ännu i dagens läge att ansvarighetsbeloppet uttrycks i särskilda dragningsrätter. Ansvarighetsbeloppet ska också fortsättningsvis täckas av en försäkring eller av någon form av ekonomisk garanti. Skadeståndssammanslutningens ansvar förblir oförändrat tills de ovan avsedda protokollen träder i kraft internationellt.

3 Propositionens konsekvenser

Övergången till ett system med obegränsat ansvar innebär att kärnkraftsindustrin jämföras till denna del med industrin i övrigt. I vilken mån det belopp som står till förfogande för ersättning av skador i samband med en storolycka i verkligheten ökar till följd av ändringen beror på hur framgångsrik industrigrenen i fråga är i framtiden samt på hur stor förmögenhet vart och ett av kärnkraftsbolagen har. I praktiken kan det visa sig att förmögenheten för ett företag som endast driver kärnkraftsproduktion kan till följd av en storolycka förlora sitt värde nästan helt. I ett sådant fall förbättras de skadelidandes ställning inte väsentligt utan den skulle vara beroende av de nuvarande försäkringsskyldigheterna och andra arrangemang kring atomansvarighet. De skadelidandes ställning skulle dock också under sådana förhållanden vara betydligt bättre än i samband med andra

industriolyckor som kan klassificeras som katastrofer.

Ett obegränsat ansvar medför inte några direkta kostnader för företag under normal verksamhet. I vissa fall kunde det hända att det i företagets kapitalförvaltning skulle uppstå mer utredningsarbete kring kreditgivarna jämfört med nuläget. Det finns inga uppgifter om att kapitalkostnaderna för kärnkraftproduktionen skulle vara högre i exempelvis Tyskland, Schweiz och Japan jämfört med länder som tillämpar ett begränsat ansvar.

Propositionens egentliga ekonomiska konsekvenser kommer att visa sig i höjning av försäkringspremierna för atomanläggningsinnehavare, dvs. Fortum Power and Heat Oy (nedan Fortum) och Industrins Kraft Abp (nedan TVO). Staten är inte försäkringsskyldig i fråga om den forskningsreaktor som Statens tekniska forskningscentral har i sin besittning.

Försäkringspremierna har i Finland stannat på en klart lägre nivå än i Centraleuropa i allmänhet och de har knappast någon inverkan på priset på den el som produceras med kärnkraft. Propositionen innebär att försäkringsbeloppet stiger till klart mer än det tredubbla.

4 Beredningen av propositionen

När propositionen från 2005 bereddes genomfördes ett omfattande remissförfarande. Då hade man dessutom tillgång till betänkandet från den atomansvarighetskommissionen på bred bas som handels- och industriministeriet hade tillsatt (Handels- och industriministeriets arbetsgrupps- och kommissionsrapporter 6/2003).

Kommissionen föreslog då att principen om anläggningsinnehavarens obegränsade ansvar ska införas i lagstiftningen i Finland. Betänkandet innehöll en avvikande åsikt av Energibranschens Centralförbund rf Finergy enligt vilken obegränsad atomansvarighet inte i praktiken ger de skadelidande något extra ersättningsskydd utan i praktiken endast försämrar kärnkraftsbolagens kreditvärdighet och försäkringsbarhet och gör de mindre intressanta på aktie- och finansmarknaden. Kommissionen ansåg vidare att det obegrän-

sade ansvaret bör täckas med en försäkring på minst 700 miljoner euro, som dessutom ska höjas senare när den till buds stående försäkringskapaciteten tillåter det.

Fortum, TVO och Energibranschens Centralförbund rf Finergy ansåg i sina utlåtanden att sådana drag som avviker från den internationella huvudinriktningen, t.ex. obegränsat ansvar, inte bör införlivas i det finländska systemet. I praktiken skulle obegränsat ansvar inte ge de skadelidande någon extra förmån, men kunde i stället indirekt ha negativa verkningar; de finländska kraftbolagens verksamhet är kopplad till verksamheten på den internationella finansmarknaden och på den kan avvikelser från allmän internationell praxis vara ofördelaktiga. På den internationella placerings- och finansmarknaden kunde obegränsat ansvar anses otjänligt, eftersom det inte grundar sig på internationellt överenskommen praxis. Otjänligheten beror på den osäkerhet som obegränsat ansvar medför, vilket i sin tur kunde höja bl.a. finansieringskostnaderna. En sådan ersättningssituation är dessutom synnerligen osannolik. Därför borde den föreslagna bestämmelsen i 18 § 1 mom. ha blivit struken ur propositionen från 2005. Såväl Fortum som TVO och Energibranschens Centralförbund rf Finergy konstaterade också att det är viktigt att det på den internationella försäkringsmarknaden finns kapacitet att täcka anläggningsinnehavarens försäkringsskyldighet och att 700 miljoner euro är mer än tillräckligt som försäkringsskyldighet. Därför är skyldigheten att teckna försäkring ("försäkring per anläggning") enligt lagens 24 § till ett belopp förhöjt med en femtedel inte längre motiverad. Slopande av kravet försämrar inte ersättningstagarnas ställning.

Social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet och Finlands Naturskyddsförbund rf understödde då förslaget om införande av obegränsat ansvar.

Eftersom propositionen från 2005 var klart mer omfattande än den förevarande propositionen men innehöll i princip samma centrala reformer som den förevarande har arbets- och näringsministeriet velat påskynda ikraftträdandet av reformerna och har därför nöjt sig med ett begränsat remissförfarande.

Arbets- och näringsministeriet har begärt utlåtande om det aktuella propositionsutkastet av justitieministeriet, Strålsäkerhetscentralen, Nordiska Kärnforsäkringspoolen, Industrins Kraft Abp, Fortum Power and Heat Oy samt av Fennovoima Abp.

I sitt utlåtande har justitieministeriet ansett det vara viktigt att det utan dröjsmål införs ett obegränsat skadeståndsansvar för innehavare av i Finland belägna atomanläggningar för sådana atomskador som uppkommer i Finland. Justitieministeriet ansåg att med tanke på sakens viktiga natur och lagberedningsprocessens genomsynlighet bör arbets- och näringsministeriet höra intressentgrupperna i väsentligt större utsträckning. Det är särskilt viktigt att höra miljö- och hälsovårdsmyndigheterna innan propositionen föredras för statsrådet. Eftersom atomansvarighetslagen har stiftats före den gällande grundlagen bör man samtidigt se till att regleringen bringas till överensstämmelse med de krav som ställs i grundlagen. Justitieministeriet anser att till propositionen bör fogas ett avsnitt om propositionens förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning. Justitieministeriet har dessutom framfört anmärkningar om detaljerna i propositionen. Justitieministeriets förslag och anmärkning har beaktats.

Strålsäkerhetscentralen har i sitt utlåtande konstaterat att det stöder lagförslaget och att lagförslaget överensstämmer med de utlåtanden som centralen avgett i anslutning till kärnanläggningarnas tillståndprocesser. Detta gäller i synnerhet principen om obegränsat ansvar som bör betraktas som rätt princip. Centralen har dessutom framfört några detaljerade anmärkningar vars innehåll har beaktats i propositionen.

Nordiska Kärnforsäkringspoolen har i sitt utlåtande tagit upp de praktiska svårigheter med skötseln av skador och betalning av skadestånd som kan uppstå på grund av att en atomolycka som inträffat i Finland kan medföra skador i flera länder som tillämpar annat skadeståndstak än det som nu föreslås i det aktuella lagförslaget. Om skadeståndet måste nedsättas enligt 20 §, kan detta resultera i att de skadelidande hamnar i ojämlig ställning samtidigt som styrningen av skadeståndprocessen blir ytterst utmanande. När det gäller

skadeståndsbeloppet konstaterar poolen att den föreslagna skyldigheten att teckna en försäkring på 600 miljoner euro innebär att det belopp, inklusive ränte- och rättegångskostnader samt skaderegleringskostnader, som försäkringsgivaren hamnar att betala kan stiga upp till högst 660 miljoner särskilda dragningsrätter. Detta förväntas dock inte utgöra något problem i den omfattning som anges i lagförslaget. Poolen betonar dock att sådana atomskador som beror på terrorism omfattas av ansvarsförsäkringen och att i motsats till de flesta andra risker är den försäkringskapacitet som finns till förfogande för att täcka skador på grund av terrorism beroende av eventuella omfattande skador till följd av vilka betydande kapacitetsminskning kan ske.

Poolen har dessutom konstaterat att den kan bekräfta ikraftträdandet av en försäkring med ett förhöjt ansvarsbelopp först efter det att det slutliga innehållet i lagen är känt och poolen har förhandlat med återförsäkraren om återförsäkring av risken.

Slutligen har poolen konstaterat att atomanläggningarnas försäkringar tecknas i allmänhet för en period på 12 månader, huvudsakligen för ett kalenderår i sänder, vilket innebär att de gällande försäkringarna går ut den 31 december 2010 och att förhandlingarna om följande kalenderårs försäkringar inleds inom de närmaste veckorna. Av dessa orsaker bör med tanke på förhandlingarna med försäkringstagare och återförsäkrarna en tillräckligt lång tid reserveras mellan de nya bestämmelsernas ikraftträdande och tidpunkten för deras tillämpning.

Fennovoima Abp har framfört att bolaget inte har något att anmärka med anledning av propositionsutkastet. Däremot har Industrins Kraft Abp (TVO) och Fortum Power and Heat Oy (Fortum) inte ansett det motiverat att de finländska anläggningsinnehavarnas atomansvarighetsförpliktelser i väsentlig grad avviker från det internationella systemet för atomansvarighet, särskilt om detta medför tilläggs-kostnader. I propositionsutkastet har det inte heller beaktats att ansvaret inom det internationella atomansvarighetssystemet är

tungt och att ansvaret läggs på anläggningsinnehavaren som dessutom har en skyldighet att teckna en ansvarsförsäkring vilken i allmänhet inte de övriga industrisektorerna har. Det handlar om att ändra denna balans i Finland.

Både TVO och Fortum betonar säkerheten hos deras egna kärnanläggningar och det kontinuerliga utvecklingsarbete som görs för att förbättra den, varför det inte finns något omedelbart behov av att förbättra de skadelidandes ställning, och det finns inte någon kärnteknisk grund för att höja övre gränsen för försäkringsskyddet.

I nuläget är den internationella skadeståndssammanslutningens ersättningsandel ganska liten och när Finska statens ersättningsandel helt och hållet saknas skulle läget enligt Fortums åsikt vara dåligt jämfört med lagstiftningen från 2005. Möjligheten att i en nationell lag föreskriva ett obegränsat skadeståndsansvar kan enligt de båda kraftbolagen ifrågasättas i ljuset av Pariskonventionens nuvarande innehåll, och frågan bör klarläggas innan någon regeringsproposition avläts.

I sitt utlåtande har TVO konstaterat att det uttalande som riksdagen godkänt sommaren 2010 förutsätter att atomansvarighetslagen ändras så att det *nationella* skyddet vid atomskador blir mer heltäckande, varför maximibeloppet för anläggningsinnehavarens ansvarighet för atomskador som uppstår någon annanstans än i Finland ska också fortsättningsvis begränsas till 175 miljoner särskilda dragningsrätter. TVO har dessutom ansett att bestämmelserna i tilläggskonventionen inte tillåter att skadeståndssammanslutningens nuvarande ersättningsandel läggs ovanpå anläggningsinnehavarens ansvarsbelopp. Detta har inte heller närmare motiverats i propositionsutkastet.

TVO har slutligen framfört några detaljerade anmärkningar, som har beaktats i tillämpliga delar i propositionen, och har dessutom ansett att lagen på grund av de löpande försäkringsavtalsperioderna skulle kunna träda i kraft tidigast den 1 januari 2012.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1 §. I definitionen på atombränsle i a-punkten stryks det nuvarande bemyndigandet för statsrådet att förordna att annat klyvbart material ska omfattas av begreppet bränsle. Det har inte funnits behov av ett sådant bemyndigande under den tid lagen har varit i kraft. Bestämmelsen om bemyndigande kan inte heller formuleras på ett sätt som ur grundlagens synvinkel är tillräckligt exakt och noggrant avgränsat. Det bemyndigande som ingår i den nuvarande e-punkten att i lagens tillämpningsområde inkludera andra anläggningar i vilka det finns atombränsle eller radioaktiv produkt föreslås bli struket som onödigt. Om tillstånd för byggande av en sådan anläggning söks, kan förteckningen i e-punkten kompletteras på tillbörligt sätt.

Hänvisningen till finska mark i 2 mom. uppdateras så att den motsvarar nuläget.

2 §. Den föreslagna paragrafen motsvarar i sak den nuvarande med undantag av att bestämmelser om att inte tillämpa lagen skulle utfärdas genom förordning av statsrådet och inte i de enskilda fallen genom förvaltningsbeslut. Dessutom är målet att på ett mera exakt och avgränsat sätt än för nuvarande fastställa de förutsättningar under vilka risken för atomskada skulle kunna betraktas som så liten att atomansvarighetslagen inte ska tillämpas på de ämnen och anläggningar som nämns i paragrafen.

3 §. Syftet med den föreslagna ändringen är att skapa klarhet i atomsansvarighetssystemet och samtidigt få situationen hos oss att motsvara situationen i de flesta av de länder som anslutit sig till Pariskonventionen. Till följd av ändringen behövs det inte längre någon skild bestämmelse om att flera anläggningar som är belägna inom samma område ska anses som en enda anläggning. Den föreslagna ändringen inverkar inte på anläggningsinnehavarens skadeståndsansvar enligt atoman-svarighetslagen för atomskador som uppkommer till följd av en och samma atomolycka, eftersom det är innehavaren och inte anläggningen som är ersättningsansvarig.

4 §. Syftet med bestämmelsen om bemyndigande i 3 mom. är att göra det möjligt att begränsa en anläggningsinnehavares skadeståndsskyldighet, när innehavaren av en atomanläggning i Finland enligt 2 mom. är ansvarig för en skada som uppkommit i någon annan stat än en konventionsstat, till högst samma belopp som enligt samma stats rättsordning ska betalas för en atomskada som uppkommer i Finland. Det skulle vara motiverat att tillåta att bestämmelsen om bemyndigande får tillämpas endast i det fall att en främmande stat som inom sitt territorium har en atomanläggning inte är en konventionsstat och inte heller annars utsträcker de skadeståndsförmåner som den nationella lagen medger till att till fullo täcka en skada som lidits i Finland.

15 §. I 1 mom. ska hänvisningarna till undantagen från kanaliseringsprincipen strykas eftersom det å ena sidan i 17 § 2 mom. inte är fråga om sådant undantag och 15 a § å andra sidan åsyftar en situation i vilken ansvaret vilar på någon annan än anläggningsinnehavaren närmast på grund av de internationella konventioner som gäller i transportbranschen.

I 3 mom. föreslås av tydlighetsskäl en tilläggsbestämmelse som föreskriver att om innehavaren av en atomanläggning i det fall som avses i momentet är ansvarig i enlighet med Wienkonventionen, tillämpas momentet under förutsättning att det inte är fråga om en fördragsslutande stat i den nämnda konventionen som anslutit sig också till det gemensamma protokollet.

15 a §. Avsikten med ändringen av paragrafen är att klargöra att kanaliseringsbestämmelsen i 15 § inte hindrar iakttagandet av sådana internationella avtal som ingåtts främst inom sjö- och lufttransportbranschen eller sådana motsvarande bestämmelser i nationell lag enligt vilka någon annan än anläggningsinnehavaren, t.ex. fraktföraren, är ansvarig för atomskador orsakade av en atomolycka i samband med transport av atomsubstans.

Det föreslås att någon bestämmelse som motsvarar det gällande 2 mom. inte längre ska tas med i paragrafen. I bestämmelsen behandlas sådana situationer då ersättning för atomskada som uppkommit i samband med transport kan sökas hos någon annan än anläggningsinnehavaren utan åberopande av bestämmelserna i denna lag, t.ex. med stöd av någon gällande internationell konvention inom transportbranschen eller en motsvarande nationell författning. Det har inte alls varit möjligt att kanalisera ansvaret till anläggningsinnehavaren i alla avtal inom transportbranschen. Avsikten är nu att i atomansvarighetslagen helt avstå från att räkna upp de undantag som sådana avtal och motsvarande nationella författningar utgör och ersätta regleringen med den föreslagna bestämmelsen och en bestämmelse om utövande av regressrätt enligt 16 §.

16 §. I 1 mom. föreslås att man slopar uppräkningen av de bestämmelser med stöd av vilka skadestånd för atomskada har betalats, vilket innebär att den skadelidandes rätt överförs. Sålunda skulle anläggningsinnehavaren också fortsättningsvis vara ansvarig i sådana fall då en atomskada inte direkt ska ersättas av anläggningsinnehavaren utan när ansvaret i enlighet med kanaliseringsprincipen slutligen ska kanaliseras till anläggningsinnehavaren och inte t.ex. till den fraktförare som har varit tvungen att betala ersättning.

18 §. I 1 mom. föreslås en bestämmelse genom vilken ett obegränsat ansvar för anläggningsinnehavaren införs. Ansvaret ska omfatta endast sådana skador som uppkommer i Finland.

Den begränsning av ansvarighetsbeloppet som nu ingår i 1 mom. har med stöd av det bemyndigande att utfärda förordning som ingår i paragrafens sista moment redan tidigare höjts till 175 miljoner särskilda dragningsrätter. Det föreslagna nya ansvarighetsbeloppet, vilket samtidigt är maximibeloppet för anläggningsinnehavarens ansvarighet, 600 miljoner särskilda dragningsrätter, ska också tas in i 1 mom. och det ska samtidigt göras en precisering att begränsningen av ansvarighet endast gäller atomskador som uppstått någon annanstans än i Finland.

Bestämmelsen om räntor och rättegångskostnader finns också fortsättningsvis i 2 mom.

19 §. Till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. för den händelse att ansvarigheten skulle omfatta både anläggningar med obegränsat ansvar och anläggningar vars ansvar är begränsat till ett visst belopp. Samtidigt moderniseras paragrafens språkdräkt.

23 §. I paragrafen finns bestämmelser om anläggningsinnehavarens skyldighet att teckna och ikrafthålla en försäkring som täcker det ansvar som avses i 18 §. Det är inte möjligt att teckna försäkring för ett obegränsat ansvar varför det i 1 mom. föreslås bestämmelser om att en försäkring ska tecknas också för täckande av ett obegränsat ansvar men endast upp till det maximibelopp som avses i 18 § 1 mom.

Det föreslås att 2 mom. ska kvarstå som oförändrat med undantag för att där i stället för ansvar åsyftas maximibeloppet av ansvarighet.

24 §. I paragrafen föreskrivs för närvarande att i försäkring där försäkringsbeloppet täcker ansvarigheten för *varje inträffande* atomolycka ska försäkringsbeloppet motsvara maximibeloppet för anläggningsinnehavarens ansvar. I bestämmelsen föreskrivs dessutom om anläggningsinnehavarens skyldighet att teckna försäkring till ett belopp som överstiger maximibeloppet för ansvarigheten med en femtedel, om försäkringen är sådan att den vid varje tidpunkt gäller *för anläggningen*.

Under lagens giltighetstid har det i praktiken visat sig vara omöjligt att få en sådan försäkring där försäkringsbeloppet skulle täcka ansvarigheten för varje inträffande atomolycka. I regel har försäkringarna beviljats så att försäkringen vid varje tidpunkt gäller för anläggningen. Då täcker försäkringen atomskador till följd av en atomolycka upp till försäkringsbeloppet, men inte längre atomskador till följd av en eventuell ny atomolycka, annat än om hela försäkringsbeloppet ännu inte har använts efter den föregående atomolyckan. Pariskonventionen har tillåtit och tillåter fortsättningsvis sådana försäkringar. För den händelse att flera atomolyckor efter varandra skulle inträffa i en och samma atomanläggning togs i atomansvarighetslagen från första början in en bestämmel-

se, enligt vilken försäkring ska tas så att försäkringsbeloppet höjs med en femtedel.

Med den försäkringskapacitet som står till buds kan det visa sig svårt att försäkra det i 18 § föreslagna maximibeloppet för ansvarigheten på 600 miljoner euro. En höjning av beloppet med ytterligare en femtedel skulle äventyra tillgången på försäkringskapacitet eller åtminstone fördröja saken. Utöver Finland används höjningsarrangemanget ännu tills vidare i Sverige, men i internationell praxis tillämpas det inte. Med beaktande av att slopandet av höjningsförfarandet inte försämrar de skadelidandes ställning föreslås att paragrafen upphävs.

34 §. På förhand kan det inte finnas någon sådan information om arten och omfattningen av en allvarlig atomolycka på basis av vilken det skulle vara ändamålsenligt att utfärda sådana kompletterande bestämmelser som förutsätts enligt 80 § 1 mom. i grundlagen om skadeståndsgrunder för statens skadeståndsansvar till den delen de inte följer direkt av internationella konventionerna inom branschen. Av denna anledning föreslås det att bestämmelsen om statens skadeståndsansvar ska upphävas.

2 Ikraftträdande och giltighetstid

Avsikten är att lagen ska träda i kraft snarast möjligt men dock först vid en tidpunkt då det höjda ansvarighetsbeloppet kan täckas och då ett gällande försäkringsavtal inte hindrar genomförande av höjningen.

Lagen avses förbli i kraft till dess att den lag (493/2005) som utfärdats på basis av propositionen från 2005 träder i kraft antingen som sådan eller till andra delar än 30–32 §. Om Pariskonventionen och tilläggskonventionen träder i kraft samtidigt för Finlands del, ska lagen om ändring av lagen om atomansvarighet (493/2005) sättas i kraft i sin helhet. Om däremot Pariskonventionen träder i kraft före tilläggskonventionen för Finlands del, ska den ovan nämnda lagen sättas i kraft med undantag för bestämmelserna i 30–32 §

vilka ska sättas i kraft senare. I ingendera fallen kan den nu föreslagna lagen om ändring av atomansvarighetslagen förbli i kraft.

3 Förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning

Den skadelidandes ställning måste i statsförfättningsrättsligt hänseende bedömas mot bakgrunden av egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen. Med egendom avses i grundlagsutskottets praxis i praktiken förmåner som har förmögenhetsvärde såsom den skadelidandes rätt till skadestånd enligt en dom eller ett avtal.

Bestämmelserna om atomansvarigheten, inklusive de begränsningar av ansvarighetsbelopp som de tidigare har innehållit, har i Finland före grundlagens ikraftträdande satts i kraft i vanlig lagstiftningsordning. Propositionen utgår från att skadeståndsbeloppet inte längre begränsas. Propositionen är inte problematisk mot bakgrund av 15 § i grundlagen.

Ur atomanläggningsinnehavarens synpunkt kan skyldigheten att teckna försäkring för att täcka skadeståndsansvaret bedömas mot bakgrund av den näringsfrihet som garanteras i 18 § 1 mom. i grundlagen. Verksamheten vid kärnanläggningarna regleras genom kärnenergilagen. Enligt bestämmelserna i 5 kap. i kärnenergilagen är verksamheten inte möjlig om inte den skyldighet som föreskrivs i atomansvarighetslagen är fullgjord. Inskränkningar i näringsfriheten, vilka de skyldigheter som följer av atomansvarighetslagen och av propositionen i ljuset av vad som ovan anförts bör anses vara, ska alltid regleras genom lag som ska uppfylla villkoret att lagfästa inskränkningar i grundläggande fri- och rättigheter måste vara exakta och noga avgränsade.

Inskränkningarnas substans såsom omfattning och förutsättningar ska framgå av lagen (t.ex. GrUU 4/2000 rd).

Propositionen är således inte problematisk med tanke på 18 § 1 mom. i grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om temporär ändring av atomansvarighetslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i atomansvarighetslagen (484/1972) 1 § 1 mom. a och e-punkten och 2 mom., 2 och 3 §, 4 § 1 och 3 mom., 15 § 1 och 3 mom., 15 a §, 16 § 1 mom., 18 och 19 § samt 23 § 1 och 2 mom.,

av dem 1 § 2 mom., 3 §, 4 § 1 och 3 mom., 15 § 1 mom., 15 a § samt 16 § 1 mom. sådana de lyder i lag 820/1989, 15 § 3 mom. och 18 § sådana de lyder i lag 588/1994 samt 23 § 1 mom. sådant det lyder i lag 89/1999, som följer:

1 §

I denna lag avses med

a) *atombränsle* klyvbart material, bestående av uran eller plutonium i form av metall eller i legering eller i kemisk förening,

e) *atomanläggning* atomreaktor, med undantag av atomreaktor som infogats i fartyg eller annat transportmedel och där används eller är avsedd att användas som kraftkälla,

fabrik för framställning eller behandling av atomsubstans, fabrik för separation av isotoper i atombränsle, fabrik för bearbetning av bestrålat atombränsle, samt

anläggning för förvaring av atomsubstans, om anläggningen inte är avsedd endast för tillfällig uppläggning under transport av substansen;

När skadeståndsbeloppet fastställs, omräknas den särskilda dragningsrätten till nationell valuta enligt kursen den dag då atomolyckan inträffade, om inte de stater som anslutit sig till tilläggskonventionen har kommit överens om att i de fall som avses i 30—32 § någon annan dag ska läggas till grund för omräkningen i fråga om en bestämd atomolycka. När den särskilda dragningsrätten omräknas till nationell valuta, ska valutans värde bestämmas i enlighet med den beräkningsmetod som Internationella Valuta-

fonden tillämpade i sin verksamhet och på sina betalningar den dag som avses ovan.

2 §

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas att denna lag inte ska tillämpas på atombränsle eller radioaktiva produkter, om den risk för atomskada som är förbunden med bränslet eller produkterna är ringa på grund av små mängder, låg anrikningsgrad eller ringa radioaktivitet, och inte heller på atomanläggningar med endast sådan atomsubstans.

3 §

Två eller flera atomanläggningar som har samma innehavare och som är belägna inom samma anläggningsområde i Finland ska vid tillämpningen av denna lag anses som en enda anläggning tillsammans med samma innehavares övriga utrymmen på anläggningsområdet i vilka atomsubstans förvaras.

4 §

Denna lag gäller inte, med undantag av 15 § 3 mom. och 15 a §, en atomskada som till följd av en atomolycka har inträffat i någon annan stat än en konventionsstat.

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas att det för atomskador som uppkommer i någon annan stat än en konventionsstat inte i Finland ska betalas större ersättning än vad som enligt samma stats rättsordning ska betalas för en atomskada som uppkommer i Finland, förutsatt att staten i fråga har en atomanläggning inom sitt område. Genom förordning kan dock inte inskränkningar göras i ansvarighet som grundar sig på en konvention om transport av atomsubstans som Finland har anslutit sig till.

15 §

Anspråk på ersättning för en atomskada som omfattas av ersättningsbestämmelserna i denna lag eller i motsvarande lagstiftning i någon annan konventionsstat får inte göras gällande mot någon annan än innehavaren av atomanläggningen eller det försäkringsbolag som har meddelat försäkring för innehavarens ansvar.

För en atomskada som inte berörs av ersättningsbestämmelserna i denna lag eller av motsvarande bestämmelser i någon annan konventionsstats lag får anspråk på ersättning inte göras i Finland, om atomskadan har orsakats av en atomolycka ombord på ett fartyg under transport av atomsubstans eller annars har uppkommit till följd av användning av fartyg, och den som innehar eller driver atomanläggningen är ansvarig för skadan enligt lagen i en stat som utan att vara konventionsstat har anslutit sig till Wienkonventionen, eller enligt sådan annan, i en främmande stat gällande lagstiftning om skadeståndsansvar för atomskador som i alla hänseenden är lika förmånlig för de skadelidande som Pariskonventionen eller Wienkonventionen. Om den som innehar eller driver atomanläggningen i dessa fall är ansvarig för en atomskada tillämpas, utöver vad som i denna lag föreskrivs om fysiska personers ansvar för atomskador som de har orsakat uppsåtligt, dessutom vad som i denna lag föreskrivs om fysiska personers ansvar för atomskador som avses i 12 § och 13 § 1 mom. samt för skada på ett transportmedel. Vad som föreskrivs här gäller även om den som innehar el-

ler driver anläggningen inte svarar för skadan enligt särskilda bestämmelser om detta i Wienkonventionen eller enligt motsvarande bestämmelse i en sådan främmande stats lag som avses i detta moment.

15 a §

Bestämmelserna i 15 § tillämpas inte till den del de strider mot förpliktelser enligt internationella avtal som binder Finland och gäller transport av atomsubstans eller mot vad som föreskrivs någon annanstans i lag.

16 §

Den som för en atomskada har blivit tvungen att betala ersättning enligt ett internationellt avtal som binder Finland och gäller transport av atomsubstans eller enligt en främmande stats lagstiftning övertar den skadelidandes rätt mot den anläggningssinnehavare som svarar för skadan enligt denna lag. Om ersättningen beror på en skada som avses i en bestämmelse som har utfärdats med stöd av 4 § 3 mom., har den ersättningskyldige rätt att återkräva ersättningen av den anläggningssinnehavare som skulle ha svarat för skadan, om bestämmelsen inte hade utfärdats.

18 §

För innehavaren av en atomanläggning i Finland är ansvaret enligt denna lag obegränsat för atomskador som uppkommer i Finland till följd av en och samma atomolycka. För innehavaren av en atomanläggning i Finland är ansvaret enligt denna lag begränsat till högst 600 miljoner särskilda dragningsrätter för atomskador som uppkommer någon annanstans än i Finland till följd av en och samma atomolycka. Statsrådet har rätt att med hänsyn till anläggningens storlek eller art eller omfattningen av transporten på ansökan från anläggningssinnehavaren fastställa ett lägre maximibelopp för ansvarigheten än 600 miljoner särskilda dragningsrätter, dock inte ett mindre belopp än fem miljoner särskilda dragningsrätter. I fråga om en atomolycka som inträffat under transport av atomsubstans uppgår anläggningssinnehavarens ansvar enligt denna lag för andra skador än

skada på transportmedlet till minst fem miljoner särskilda dragningsrätter.

De ansvarighetsbelopp som anges i 1 mom. innefattar inte ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

19 §

Är två eller flera anläggningsinnehavare ansvariga för samma atomskada, svarar de solidariskt för skadeståndet, dock med begränsning för var och en av dem till maximala ansvarsbelopp som gäller för vederbörande anläggning enligt 18 § 1 mom. Har skadan uppkommit under transport av flera partier atomsubstans, som tillhör flera atomanläggningsinnehavare, med ett och samma transportmedel eller under tillfällig uppläggning i en och samma atomanläggning av flera partier atomsubstans under transport, är dock anläggningsinnehavarnas sammanlagda ansvarighet begränsad till det högsta belopp som gäller för någon av dessa anläggningar.

Finns någon av de atomanläggningar som är ansvariga enligt 1 mom. i Finland, svarar innehavaren av denna anläggning för egen del för atomskador som uppkommer i Finland, utan begränsning av ansvaret.

Mellan innehavarna av anläggningar fördelas ansvarigheten efter vad som prövas skä-

ligt med hänsyn till respektive anläggningsandel i skadans uppkomst samt till övriga omständigheter.

23 §

Innehavaren av en atomanläggning i Finland ska ha en av Försäkringsinspektionen godkänd försäkring beträffande ansvaret för atomskada enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat så att anläggningsinnehavarens ansvar enligt 18 § 1 mom. kan täckas intill det maximibelopp som avses i nämnda moment.

Försäkringen kan tas så att

1) försäkringsbeloppet täcker maximibeloppet för ansvaret för varje atomolycka, eller

2) så att försäkringen vid varje tidpunkt gäller för anläggningen till maximibeloppet.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till den dag då lagen om ändring av atomansvarighetslagen (493/2005) träder i kraft i sin helhet eller till övriga delar än 30—32 §..

Atomansvarighetslagens (484/1972) 24 och 34 § tillämpas inte efter denna lags ikraftträdande.

Helsingfors den 3 december 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Näringsminister *Mauri Pekkarinen*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om temporär ändring av atomansvarighetslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i atomansvarighetslagen (484/1972) 1 § 1 mom. a och e-punkten och 2 mom., 2 och 3 §, 4 § 1 och 3 mom., 15 § 1 och 3 mom., 15 a §, 16 § 1 mom., 18 och 19 § samt 23 § 1 och 2 mom.,
av dem 1 § 2 mom., 3 §, 4 § 1 och 3 mom., 15 § 1 mom., 15 a § samt 16 § 1 mom. sådana de lyder i lag 820/1989, 15 § 3 mom. och 18 § sådana de lyder i lag 588/1994 samt 23 § 1 mom. sådant det lyder i lag 89/1999, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I denna lag avses med
a) *atombränsle* klyvbart material, bestående av uran eller plutonium i form av metall eller i legering eller i kemisk förening, *eller och, i enlighet med vad statsrådet förordnar, annat klyvbart material;*

e) *atomanläggning*
e) atomreaktor, med undantag av atomreaktor som infogats i fartyg eller annat transportmedel och där används eller är avsedd att användas som kraftkälla,
fabrik för framställning eller behandling av atomsubstans, fabrik för separation av isotoper i atombränsle, fabrik för bearbetning av bestrålat atombränsle,
anläggning för förvaring av atomsubstans, om anläggningen inte är avsedd endast för tillfällig uppläggning under transport av substansen, samt
i enlighet med vad statsrådet förordnar, annan anläggning, i vilken finnes atombränsle eller radioaktiv produkt;

När skadeståndsbeloppet fastställs, omräknas den särskilda dragningsrätten i finska mark enligt kursen den dag då atomolyckan inträffade, om inte de stater som anslutit sig till tilläggskonventionen har kommit överens om att i de fall som avses i 30—32 § någon annan dag skall läggas till grund för omräk-

1 §

I denna lag avses med
a) *atombränsle* klyvbart material, bestående av uran eller plutonium i form av metall eller i legering eller i kemisk förening,

e) *atomanläggning* atomreaktor, med undantag av atomreaktor som infogats i fartyg eller annat transportmedel och där används eller är avsedd att användas som kraftkälla,
fabrik för framställning eller behandling av atomsubstans, fabrik för separation av isotoper i atombränsle, fabrik för bearbetning av bestrålat atombränsle, samt
anläggning för förvaring av atomsubstans, om anläggningen inte är avsedd endast för tillfällig uppläggning under transport av substansen;

När skadeståndsbeloppet fastställs, omräknas den särskilda dragningsrätten *till nationell valuta* enligt kursen den dag då atomolyckan inträffade, om inte de stater som anslutit sig till tilläggskonventionen har kommit överens om att i de fall som avses i 30—32 § någon annan dag ska läggas till grund

ningen i fråga om en bestämd atomolycka. När den särskilda dragningsrätten omräknas i finska mark, skall markens värde bestämmas i enlighet med den beräkningsmetod som Internationella Valutafonden tillämpade i sin verksamhet och på sina betalningar den dag som avses ovan.

2 §

Statsrådet har befogenhet att förordna, att denna lag icke äger tillämpning på atomanläggning, atombränsle eller radioaktiv produkt, om den risk för atomskada som är förbunden med anläggningen, bränslet eller produkten är ringa.

3 §

Statsrådet eller en myndighet som statsrådet förordnar kan bestämma att två eller flera atomanläggningar, som har samma innehavare och som är belägna inom samma område i Finland, vid tillämpningen av denna lag skall anses som en enda anläggning sådana de är eller som en anläggning tillsammans med samma innehavares övriga utrymmen på området, i vilka förvaras något radioaktivt ämne.

4 §

Denna lag gäller inte, med undantag av 15 § 3 mom. och 15 a § 1 mom., en atomskada som till följd av en atomolycka har inträffat i någon annan stat än en konventionsstat.

Genom förordning kan stadgas att det för en atomskada som uppkommer i någon annan stat än en konventionsstat inte i Finland skall betalas större ersättning än vad som enligt samma stats rättsordning skall betalas för en atomskada som uppkommer i Finland. Genom förordning kan dock inte inskränkningar göras i ansvarighet som grundar sig på en konvention som avses i 15 a § 2 mom. och som Finland har anslutit sig till.

för omräkningen i fråga om en bestämd atomolycka. När den särskilda dragningsrätten omräknas *till nationell valuta*, ska valutans värde bestämmas i enlighet med den beräkningsmetod som Internationella Valutafonden tillämpade i sin verksamhet och på sina betalningar den dag som avses ovan.

2 §

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas att denna lag inte ska tillämpas på atombränsle eller radioaktiva produkter, om den risk för atomskada som är förbunden med bränslet eller produkterna är ringa på grund av små mängder, låg anrikningsgrad eller ringa radioaktivitet, och inte heller på atomanläggningar med endast sådan atomsubstans.

3 §

Två eller flera atomanläggningar som har samma innehavare och som är belägna inom samma anläggningsområde i Finland ska vid tillämpningen av denna lag anses som en enda anläggning tillsammans med samma innehavares övriga utrymmen på anläggningsområdet i vilka *atomsustans* förvaras.

4 §

Denna lag gäller inte, med undantag av 15 § 3 mom. och 15 a §, en atomskada som till följd av en atomolycka har inträffat i någon annan stat än en konventionsstat.

Genom förordning *av statsrådet* kan det föreskrivas att det för atomskador som uppkommer i någon annan stat än en konventionsstat inte i Finland ska betalas större ersättning än vad som enligt samma stats rättsordning ska betalas för en atomskada som uppkommer i Finland, *förutsatt att staten i fråga har en atomanläggning inom sitt område*. Genom förordning kan dock inte inskränkningar göras i ansvarighet som grundar sig på en konvention *om transport av atomsubstans* som Finland har anslutit sig till.

15 §

Anspråk på ersättning för en atomskada som omfattas av ersättningsstadgandena i denna lag eller i motsvarande lagstiftning i någon annan konventionsstat får inte göras gällande mot någon annan än innehavaren av atomanläggningen eller det försäkringsbolag som har meddelat försäkring för hans ansvar, *om inte något annat följer av 15 a § eller 17 § 2 mom.*

För en atomskada som inte berörs av ersättningsstadgandena i denna lag eller av motsvarande stadganden i någon annan konventionsstats lag får anspråk på ersättning inte göras i Finland, om atomskadan har orsakats av en atomolycka ombord på ett fartyg under transport av atomsubstans eller annars har uppkommit till följd av användning av fartyg, och den som innehar eller driver atomanläggningen är ansvarig för skadan enligt lagen i en stat som har anslutit sig till Wienkonventionen eller enligt sådan annan, i en främmande stat gällande lagstiftning om skadeståndsansvar för atomskador som i alla hänseenden är lika förmånlig för de skadelidande som Pariskonventionen eller Wienkonventionen. Om den som innehar eller driver atomanläggningen i dessa fall är ansvarig för en atomskada tillämpas, utöver vad denna lag stadgar om en fysisk persons ansvar för atomskador som han har orsakat uppsåtligen, dessutom vad denna lag stadgar om fysiska personers ansvar för atomskador som avses i 12 § och 13 § 1 mom. samt för skada på ett transportmedel. Vad som stadgas här gäller även om den som innehar eller driver anläggningen inte svarar för skadan enligt särskilda bestämmelser om detta i Wienkonventionen eller enligt motsvarande stadganden i en sådan främmande stats lag som avses i detta moment.

15 a §

Stadgandena i 15 § tillämpas inte till den del de strider mot förpliktelser enligt interna-

15 §

Anspråk på ersättning för en atomskada som omfattas av ersättningsbestämmelserna i denna lag eller i motsvarande lagstiftning i någon annan konventionsstat får inte göras gällande mot någon annan än innehavaren av atomanläggningen eller det försäkringsbolag som har meddelat försäkring för innehavarens ansvar.

För en atomskada som inte berörs av ersättningsbestämmelserna i denna lag eller av motsvarande bestämmelser i någon annan konventionsstats lag får anspråk på ersättning inte göras i Finland, om atomskadan har orsakats av en atomolycka ombord på ett fartyg under transport av atomsubstans eller annars har uppkommit till följd av användning av fartyg, och den som innehar eller driver atomanläggningen är ansvarig för skadan enligt lagen i en stat *som utan att vara konventionsstat* har anslutit sig till Wienkonventionen, eller enligt sådan annan, i en främmande stat gällande lagstiftning om skadeståndsansvar för atomskador som i alla hänseenden är lika förmånlig för de skadelidande som Pariskonventionen eller Wienkonventionen. Om den som innehar eller driver atomanläggningen i dessa fall är ansvarig för en atomskada tillämpas, utöver vad som i denna lag föreskrivs om fysiska personers ansvar för atomskador som de har orsakat uppsåtligen, dessutom vad som i denna lag föreskrivs om fysiska personers ansvar för atomskador som avses i 12 § och 13 § 1 mom. samt för skada på ett transportmedel. Vad som föreskrivs här gäller även om den som innehar eller driver anläggningen inte svarar för skadan enligt särskilda bestämmelser om detta i Wienkonventionen eller enligt motsvarande bestämmelse i en sådan främmande stats lag som avses i detta moment.

15 a §

Bestämmelserna i 15 § tillämpas inte till den del de strider mot förpliktelser enligt in-

tionella avtal som Finland ingått.

Vad 15 § 1 och 2 mom. stadgar om ansvar för atomskada till följd av en atomolycka som inträffat under transport av atomsubstans eller om ansvar för atomskada som annars uppkommit till följd av begagnande av fartyg eller annat transportmedel utgör inte hinder för tillämpning av lufttransportslagen (387/86). Genom förordning kan stadgas att detta moment även skall gälla i fråga om ett annat stadgande i en konventionsstats lag vilket i huvudsak motsvarar en bestämmelse i en sådan konvention som den 29 juli 1960 var i kraft eller öppen för undertecknande, ratifiering eller tillträde.

16 §

Den som för en atomskada har blivit tvungen att betala ersättning enligt lufttransportslagen eller lagstiftning i en främmande stat eller enligt en konvention eller ett stadgande som avses i 15 a § 2 mom., övertar den skadelidandes rätt mot den anläggningsinnehavare som svarar för skadan enligt denna lag. Om ersättningen beror på en skada som avses i ett stadgande som har utfärdats med stöd av 4 § 3 mom., har den ersättningskyldige rätt att återkräva ersättningen av den anläggningsinnehavare som skulle ha svarat för skadan, om stadgandet inte hade utfärdats.

ternationella avtal som binder Finland och gäller transport av atomsubstans eller mot vad som föreskrivs någon annanstans i lag.

16 §

Den som för en atomskada har blivit tvungen att betala ersättning enligt ett internationellt avtal som binder Finland och som gäller transport av atomsubstans eller enligt en främmande stats lagstiftning övertar den skadelidandes rätt mot den anläggningsinnehavare som svarar för skadan enligt denna lag. Om ersättningen beror på en skada som avses i en bestämmelse som har utfärdats med stöd av 4 § 3 mom., har den ersättningskyldige rätt att återkräva ersättningen av den anläggningsinnehavare som skulle ha svarat för skadan, om bestämmelsen inte hade utfärdats.

18 §

För innehavaren av en atomanläggning i Finland är ansvaret enligt denna lag begränsat till högst 150 miljoner särskilda dragningsrätter för atomskador till följd av en och samma atomolycka. Statsrådet har rätt att med hänsyn till anläggningens storlek eller art, omfattningen av transporten eller andra på saken inverkan omständigheter fastställa ett lägre ansvarsbelopp, som dock inte får vara mindre än fem miljoner särskilda dragningsrätter. I fråga om en atomolycka som inträffat under transport av atomsubstans uppgår anläggningsinnehavarens ansvar enligt denna lag för andra skador än skada på transportmedlet till

18 §

För innehavaren av en atomanläggning i Finland är ansvaret enligt denna lag obegränsat för atomskador som uppkommer i Finland till följd av en och samma atomolycka. För innehavaren av en atomanläggning i Finland är ansvaret enligt denna lag begränsat till högst 600 miljoner särskilda dragningsrätter för atomskador som uppkommer någon annanstans än i Finland till följd av en och samma atomolycka. Statsrådet har rätt att med hänsyn till anläggningens storlek eller art eller omfattningen av transporten på ansökan från anläggningsinnehavaren fastställa ett lägre maximibelopp

minst fem miljoner särskilda dragningsrätter.

för ansvarigheten än 600 miljoner särskilda dragningsrätter, dock inte ett mindre belopp än fem miljoner särskilda dragningsrätter. I fråga om en atomolycka som inträffat under transport av atomsubstans uppgår anläggningsinnehavarens ansvar enligt denna lag för andra skador än skada på transportmedlet till minst fem miljoner särskilda dragningsrätter.

De belopp som anges i 1 mom. innefattar inte ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

De belopp som anges i 1 mom. innefattar inte ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

Det maximibelopp som 1 mom. stadgar för en anläggningsinnehavares ansvar kan genom förordning höjas till högst ett lika stort belopp som det maximibelopp som enligt artikel 3 punkt b underpunkt ii i tilläggskonventionen skall ersättas med finska statens allmänna medel. För att maximibeloppet för ansvarigheten skall kunna höjas förutsätts att det för det höjda ansvaret finns en försäkring enligt 23 §.

19 §

Är två eller flera anläggningsinnehavare ansvariga för samma atomskada, svarar de solidariskt för skadeståndet, dock med begränsning för var och en av dem till belopp som gäller för vederbörande enligt 18 § 1 mom. Har skadan uppkommit under transport av flera partier atomsubstans, tillhörande flera atomanläggningsinnehavare, med ett och samma transportmedel eller under tillfällig uppläggning i en och samma atomläggning av flera partier atomsubstans under transport, är dock anläggningsinnehavarnas sammanlagda ansvarighet begränsad till det högsta belopp som gäller för någon av dem.

Mellan anläggningsinnehavarna fördelas ansvarigheten efter vad som prövas skäligt med hänsyn till respektive anläggnings andel i skadans uppkomst samt till övriga omständigheter.

19 §

Är två eller flera anläggningsinnehavare ansvariga för samma atomskada, svarar de solidariskt för skadeståndet, dock med begränsning för var och en av dem till maximala ansvarsbelopp som gäller för vederbörande anläggning enligt 18 § 1 mom. Har skadan uppkommit under transport av flera partier atomsubstans, som tillhör flera atomanläggningsinnehavare, med ett och samma transportmedel eller under tillfällig uppläggning i en och samma atomläggning av flera partier atomsubstans under transport, är dock anläggningsinnehavarnas sammanlagda ansvarighet begränsad till det högsta belopp som gäller för någon av dessa anläggningar.

Finns någon av de atomanläggningar som är ansvariga enligt 1 mom. i Finland, svarar innehavaren av denna anläggning för egen del för atomskador som uppkommer i Finland, utan begränsning av ansvaret.

Mellan innehavarna av anläggningar fördelas ansvarigheten efter vad som prövas skäligt med hänsyn till respektive anläggnings andel i skadans uppkomst samt till övriga omständigheter.

23 §

Innehavaren av en atomanläggning i Finland skall ha en av Försäkringsinspektionen godkänd försäkring för att täcka sin ansvarighet för atomskada enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat intill den ansvarighet som gäller för honom enligt 18 §.

Försäkringen kan tas antingen

a) så att försäkringsbeloppet täcker ansvarigheten för varje inträffande atomolycka; eller

b) så att försäkringen vid varje tidpunkt gäller för anläggningen till avtalat försäkringsbelopp på sätt i 24 § stadgas.

23 §

Innehavaren av en atomanläggning i Finland ska ha en av Försäkringsinspektionen godkänd försäkring beträffande ansvaret för atomskada enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat *så att anläggningsinnehavarens ansvar enligt 18 § 1 mom. kan täckas intill det maximibelopp som avses i nämnda moment.*

Försäkringen kan tas så att

1) *försäkringsbeloppet* täcker maximibeloppet för ansvaret för varje atomolycka, eller

2) så att försäkringen vid varje tidpunkt gäller för *anläggningen till maximibeloppet.*

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till den dag då lagen om ändring av atomansvarighetslagen (493/2005) träder i kraft i sin helhet eller till övriga delar än 30—32 §..

Atomansvarighetslagens (484/1972) 24 och 34 § tillämpas inte efter denna lags ikraftträdande.